

vsakega drugega slovenskega volilnega okraja! Preberite ta članek vsak po dvakrat in večkrat. V njem je zapisana sama gola resnica; postopajte v tem resnem času možato, ne dajte se slepariti in kažito svetu, da ste vredni sinovi majke naše Slave, pokažite, da ste vrli Slovenci!

Iz Celjske okolice. (Občinske volitve) bodo 23., 24. in 25. julija. Radovedni smo, kaj bojo zdaj pred temi občinskimi volitvami storili nemškutarji v Celji in v celjski okolici. Zadnjokrat, ko so se bližale občinske volitve, so hoteli nemškutarji preplašiti nas slovenske volilce s tem, da so dve tožbi vložili pri sodniji zoper najboljše in najpoštenejše može v Celji in okolici. Mislili so si, zviti nemčurji: „Če bojo okoličani zvedeli, da so njihovi dozdajšnji odborniki in zaupni možje pri sodniji zatoženi, bo med vsemi volilei postal grozen strah in velik nered in mi nemškutarji bomo lahko zmagovali. Zraven tega imamo mi nemčurji svojo lastno volitveno komisijo, ki bo ovrgla zaporedoma vse slovenska, nam nasprotna pooblastila, in bo dala veljati samo nemškutarskim pooblastilom; večina mora biti toraj na naši strani.“ Toda neškoliberalni ptički so se vjeli sami v zanjke, ktere so bili nastavili poštenim Slovincem. Slovenskih kmetov niso prestrašili, slovenskih mož niso mogli spraviti nemčurji ob zaupanje s svojimi krivičnimi tožbami. Te tožbe je deloma vrgla sodnija pod klop, deloma so jih morali nemškutarji vzeti sami nazaj in so se pred celim pametnim svetom strahovito osmešili. Zraven tega je cesarska vlada ovrgla te nepostavne volitve in zaukazala vnovič voliti; sodnajska preiskava je nadalje pokazala, da so nemškutarji ponarejali pooblastila in da so strežaji nemških liberalcev zaradi tega že zatoženi. No, oče Malle, Vi podpredsednik prajzovskega šultereina, kaj bote pa zdaj pametnega iztuhtali, da bi se Vam tako nadležnih slovenskih kmetov znebili? Jelite, ko bi Vi in Vaš Hofman in Marjančnik mogli, pometali bi nas kar v kajho, vsaj za tiste 3 dni, ko se bojo vršile volitve; kaj ne? Pa zapomnite si stari pregovor: „kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade.“ — Več volilcev v celjski okolici.

Iz Brezul. Pri volilnem shodu 29. t. m. v Račah smo veliko podučljivega slišali. Govornikom smo iz srea hvaležni; želeli bi bilo, naj bi se večkrat podobni shodi vsaj vsako leto tukaj sklicali, ker le na tak način bode naše ljudstvo k narodni zavednosti prišlo. Slišali smo, da je nevednost najdražja reč na sveti. To smo si britko skusili v osebi našega župana. Čeravno reva niti pisati in tudi celo nič nemški ne zna, hoče le biti posilinemec, liberalec. Sramoto nam je napravil, da je v okrajni za-

stop nemčurje volil; tudi občni račun si da dobro skrbati, kar je že bralcem „Slov. Gosp.“ itak znano; tukaj opomnim le eno: Hodil je po 5 pol papirja nalašč v mesto in rekel nekemu: danes sem hodil nalašč po 5 pol papirja v mesto, in si za to pot 1 fl. 50 kr. zaračunim. Županskega stola se drži kakor smola, pa menda ne bo dolgo, da se mu bo zvrnil. Sedaj pri volitvah za volilne može ga moramo izbačiti, in zvolili bomo poštene narodne može, kateri bodo g. dr. Radaja in vis. blag. g. Goedelna v deželni zbor volili. Okrajna cesta od Rač čez Brezulo, Podovo nad ptujsko goro bi bila potrebna in napravili bomo petico na naša poslanca g. Radaja in g. Goedelna, ktera bodeta gotovo izvoljena, da nam potem v deželnem zboru pomagata, da se nam bo tukaj okrajna cesta napravila.

A. L.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Pomorstvo naše imelo je v Poli velike in sijajne manevre vpričo cesarja, zlasti čudili so se urnim torpedo-ladjicam. — Italijani v Gorici so se tako dolgo ustavljali blagoslovljenju zastave slovenskega podpornega in delavskega društva in stavili takšnih pogojev, da so Slovenci slavnost odložili. Primorski Slovenci so silno razburjeni radi takšne lahonske nestrpljivosti. — Moravski Slovani so pri volitvah sijajno zmagali; na kmetih so si priborili 23 poslancev, v mestih 13 (prej so imeli samo 2), v velikem posestvu 8; Nemci so silno potrti. V spodnji Avstriji so takrat nemški liberalci komaj zmagali, prihodnjič prodere gotovo še več konservativnih Nemcev. Sploh mnogo Nemcev uže je, katerim preseda večno psovanje na Slované pa nesramno škiljenje prajzovsko. Sram jih je prusačkih frankfurtarc, ker hočejo vendar le Avstrijanci ostati. — Na Ogerskem so sedaj volitve popolnem dokončane, Tiszajevi liberalci štejejo 234 poslancev, nasprotniki samo 179. — Na hrvatskem saboru v Zagrebu zahteva dr. Subotič več samostojnosti za Srbe v cerkvenih šolskih zadevah. — V Hercegovini so roparji napali patrolo, katero je vodil lajtnant Čulinič, oficir je mrtev, 2 vojaka ranjena, vsi izropani.

Vnanje države. Kolera na Francoskem vedno huje razsaja. Iz Toulona je pobegnulo čez 30000 prebivalcev, vsaki dan umerje tam in Marseille po 20 ljudi za kolero; tudi na Italijansko je uže vdrla, v Veroni je duhoven umrl na tej strašnej bolezni. — Na Belgijskem so katoličani tudi pri volitvah za starejšinstvo zmagali, freimaurski jarem je otesen. — Nemški cesar Viljelm pride v kratkem v Gostinjske toplice v Salcburškem. — Srbskemu

ministru Garašinu so naš cesar podelili veliki križec Leopoldovega reda. — Italijani vedno tuhtajo, kako bi nam Trst vzeli in južno Tirolsko. — Mahdi je napal Debah pa brez uspeha; Hartum pa je njegov postal uže meseca maja. — Slavni ruski general Tottleben, ki je Plevno ukrotil, je umrl, le 56 let star. — Kitajci so zopet Francoze napali pred Long-Sonku ter jim pobili blizu 100 mož. Sedaj bodo jim Francozi bržčas le boj napovedati morali.

Za poduk in kratek čas.

So li res naši poslanci „Poljakom 16 milijonov šenkali?“

Naši deželni poslanci so na primer bili dr. Radaj pa kmet Fluher. Ta uže nista mogla v Gradci „Poljakom“ kaj „šenkati“. Kajti v Gradci, v deželnem zboru nimajo s „Poljaci“ ničesar opraviti. Ostanjejo torej državni poslanci n. pr. baron Goedel, Bož. Raič, dr. Vošnjak, ki zahajajo tje na Dunaj. So li ti Poljakom gori navedeno svoto „šenkali“? Tudi ne. Kajti do tega še niti prilike imeli niso, ker reč ni prišla v zbornici niti v razgovor, še menje pa k sklepanju. Dokler se pa to ne zgodi, tečas ni mogoče poslancem kaj takšnega očitati.

Kaj pa tedaj je s tistimi „Poljakom šenkanimi milijoni?“

Cesar Ferdinand mili je 7. sept. 1848 podpisal sloviti patent, po katerem so grajščaki itd. zgubili pravico od kmetov tirjati tlako, raboto, desetine, grunte pa morali kmetom prepustiti v popolno last. Zato plačajo nekaj kmetje, nekaj pa državna blagajnica grajščakom odškodnine.

Na Štajerskem je več let posebna komisija delala in računila, koliko imajo kmetje plačati, koliko pa deželna blagajnica štajerska prevzeti. Naposled so kmetom odmerili vplačati odškodnine 1.912.158 fl. (rešitva), dežela štajerska pa je prevzela 22.302.900 fl. Ker pa tega ni mogla naenkrat izplačati, izdala je upnikom dolžna pisma [Grundentlastungs-Obligationen], za katerimi plačuje vsako leto 5 % obresti, vrhu tega še vsako leto poplača nekaj dolga tako, da bo vse l. 1896. dokončano. Vsi stroški do tiste dobe bodo znašali 50.388.370 fl. od katerih bo večina iz deželne blagajnice vzeta, namreč 42.377.132 fl.

Tako je na Štajerskem pa tudi na Kranjskem, Koroškem itd. kder so deželni stanovi in pozneje deželni zbori vsled posebne nagodbe z ministerstvi celo rešitev v roke vzeli. Le na Gališkem, kder slovanski Poljaki stanujejo, ni bilo tako. Tam dežela ni tako kakor pri nas rešitve v roke dobila, ampak ministerstvo na Dunaji pobira doklade za gruntno rešitev, je izdalo dolžnih pisem, odmerilo kmetom deleže

za doplačevanje k rešitvi in vodi uže 30 let vse račune. Kakor je štajerski odbor prisiljen 42 milijonov izplačati iz deželne kase, jednako ministerstvo na Dunaji iz državne kase okolo 70 milijonov. Poljakom v gališkem dežel. zboru se niso izročili ne računi, ne denarji, ne dolžna pisma. Vse je v rokah ministrov na Dunaji, to pa vsled cesarskega patenta od 7. sušca 1849. kder so cesar zaukazali, da se ima rešitev gruntov v Gališkem drugače vršiti, kakor drugod, ter prevzeti v oskrbovanje po ministrih na Dunaji. Ministri so tudi deželi gališke precej visokih doklad za gruntno rešitev nalagali in pobirali, namreč 33 $\frac{3}{4}$ %. Le kar je potem manjkalo, to se je iz državne blagajnice doplačevalo, po 2 $\frac{1}{2}$ milijona na leto in to hočejo sedaj nekateri zlasti nemški poslanci iz Poljakov iztirjati. Ti se pa branijo rekoč: mi smo svoje plačevali in še plačujemo za rešitev ministrom na Dunaji, sami nismo nikoli računov pa ne denarjev prevzeli naj torej ministri celo reč tudi dokončajo. In tako visi in bode bržčas dalje do konca vsela. Kajti ministri in cesar so l. 1848. da bi punt na Gališkem in Vogerskem leži zadušili, sklenoli, da se od Gališke dežele (Poljakov) ne bode tirjalo to, kar se je za tamošnjo gruntno rešitev iz državne kase doplačalo. Na vse to upirajo se Poljaki in res ni mogoče potem takem tirjati od njih, zlasti pa od njihovih jako ubogih kmetov ne, da bi morali sedaj državnej blagajnici vrniti dolg 70 milijonov, kajti to je prišlo tako brez njih, na podlagi cesarskih patentov.

Ko bi nemški liberalci prav imeli, potem bi še liberalci lahko izmislili, da naj tudi štajerski kmetje l. 1896. deželnej blagajnici plačajo 42 milijonov goldinarjev nazaj, katerih je ta k rešitvi gruntov doplačala. Zoper to bili bi vsi kmetje in jihovi poslanci. Tudi bi protestirali, če bi se reklo, da jim je dežela 42 milijonov „šenkala“. Kajti štajerski kmetje so svoje rešitve uže plačali, dalje so vsako leto k onim 42 milijonom z deželskimi dokladi doplačevali; iz državne kase dobivala je pa štaj. deželna blagajnica za „landemije“ zaračunjeni kapital 7 $\frac{1}{2}$ milijona, obresti 7 milijonov, dalje na državne „deposite“ izplačani kapital 1.896.003 fl. in obresti 1 milijon, torej vkup okolo 17 milijonov. Ali se nebi vsi naši kmetje razsrdili, ko bi se sedaj ali l. 1896 od njih tirjalo, naj totih 17 milijonov državi ali vseh 42 milijonov državi in deželi vrnejo?

Podobno je na Gališkem; poljski kmetje so ravno tako, kakor štajerski svojo dolžnost storili ter ne gre od njih tirjati, kar se od drugih tudi ne tirja.

Tako je v resnici. Ako toraj nemški liberalci tirjajo, naj Poljaci državi 75 milijonov vrnejo, katerih pa ti v resnici dolžni niso, delajo to iz sovraštva do kmetov, iz sovraštva